UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

Tudnivalók II. fokozati vizsgára jelentkező óvodapedagógusok részére

Babes-Bolyai Tudományegyetem Székelyudvarhelyi Kihelyezett Tagozatán **2020 augusztus 28-án, 9 órai** kezdettel kerül megszervezésre az óvodapedagógusok II. fokozati vizsgája. Az idei járvány okozta egészségügyi helyzet következtében **változott a vizsgaszabályzat**, elsősorban a vizsga formája szerint.

A vizsga formája: írásbeli vizsga.

A vizsga egyetlen írásbeli vizsgából fog állni, amelynek során román módszertanból, anyanyelv módszertanból, óvodamódszertanból, illetve pedagógiából egyetlen vizsgát tesznek a jelöltek[1]. Ez azt is jelenti, hogy a korábbi évek gyakorlatától eltérően pedagógiából nem lesz szóbeli vizsga.

A vizsgaeredmények alakulása:

1. Pedagógia – 50%.
2. Román nyelv és módszertan +Óvodai anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája + Óvodamódszertan – összesen 50%,

A korábbi évekhez hasonlóan, a vizsgaszabályzat értelmében, a vizsgán az átmenő jegy a 8,00-as.

A vizsga helyszíne: BBTE, Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet, Székelyudvarhelyi Tagozat, Budvár utca 2. szám. I. emelet

Az alábbiakban mellékeljük a vizsgatematikát, az ajánlott szakirodalmakkal együtt. A román nyelv és irodalom óvodai módszertan ajánlott tematikájának egy bővebb változatát egy másik dokumentumban is mellékeljük.

Sikeres felkészülést mindenkinek!

Székelyudvarhely, 2020. 06. 23.

---

[1] ORDIN Nr. 4303/2020 din 21 mai 2020 - pentru modificarea şi completarea Metodologiei privind formarea continuă a personalului din învăţământul preuniversitar, aprobată prin Ordinul ministrului educaţiei, cercetării, tineretului şi sportului nr. 5.561/2011
EMITENT: MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 438 din 25 mai 2020

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

I. Pedagógia és pszichológia tematika a II. fokozati vizsgához óvónők részére

Általános pedagógiai kérdések

1. **A nevelés és oktatási aktuális problémakérdései a jelen társadalmában. Innováció és reform a román oktatási rendszerben – óvodában**
   a) A jelen társadalmának kihívásai és nevelése. A nevelés-önnevelés-permanens nevelés dinamikus kapcsolata
   b) Alternativitás a romániai óvodai oktatásban: Waldorf, Step by step, Montessori, Jéna plan
   c) Az óvodai oktatás európai dimenziói

2. **A nevelhetőség kérdésköre. A személyiség fejlődésének meghatározó tényezői és nevelési környezetei**
   a) A nevelhetőség fogalma
   b) Öröklődés: az óvodás gyermek egyéni fejlődésének természetes feltétele
   c) Környezet: az egyéni fejlődés társas kerete
   d) Nevelés: az egyéni fejlődés meghatározó tényezője
   e) A nevelési és környezeti hatások jellegzetességei óvodáskorban
   f) A nevelhetőség elméletei: öröklődés elmélet, a környezeti elmélet, a kettős meghatározottság elmélete s ezek határai. A nevelhetőség típusai

Pszichológiai alapok

3. **Az óvodáskorú gyermek személyiségének szerkezete és dinamikája**
   a) A személyiség fogalma:
      - Személyiség modellek: tulajdonság modell, faktoriális modell, humanista modell
      - A személyiség szerkezete: temperamentum, jellem, képességek – e tényezők egysége és dinamikája. Új perspektívák a személyiség struktúrájának értelmezésében
   b) Az óvodás gyermek fejlődésének pszicho-fizikai sajátosságai
   c) A személyiség kreatív oldala. Az óvodás gyermek alakulása, fejlődése, önkifejeződése és megnyilvánulása egyéni és szociális téren
   d) Az óvodás gyermek személyisége megismerésének módszerei és technikái

Az oktatási rendszer

4. **Az oktatási rendszer intézményeinek kérdésköre Romániában. Az óvodai szakasz helye és szerepe az oktatási rendszerben**
   a) Az oktatási rendszer fogalma, szerepe, szerkezete és fejlődési irányvonalai

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

b) Az óvodai oktatás alrendszerének integrálása az oktatási rendszerbe, aktuális folyamatok és perspektívák

Tantervelméleti kérdések

5. **Tantervelméleti alapfogalmak és curriculum típusok**
   a) Fogalmak meghatározása és értelmezése: finalitás, eszmény, cél, követelmény, az óvodás gyermek nevelési profilja, műveltségi terület, curriculáris ciklusok
   b) Curriculum típusok
6. **A curriculum szerkezeti elemei: finalitások/követelmények, tartalmak, tanulás és tanulási időközpontú oktatási-értékelési módszerek az óvodában**
   a) Céltaxonómia. Osztályozási kritériumok és vonatkoztatási rendszerek:
      - Makro-mikorszint alapján: rendszercélok és folyamatcélok
      - Általánossági fokozat szerint: általános / sajátos / köztes célok,általános fejlesztési és részletes követelmények, műveletesített feladatok
      - Pszichológiai felosztás szerint: kognitív (megismerési/értelmi), affektív (érzelmi) és pszichomotorikus követelmények
      - Általános és sajátos kompetenciák
      - Értékelési, időbeli, stb. problémák
   b) A feladatok műveletesítése. Elmélet, modell, gyakorlati jelentősége, korlátok. Alkalmazása a főbb tevékenységtípusoknál
7. **A tartalom speciális szervezési módjai az óvodai curriculum szerkezetében (tantárgyi, interdiszciplináris, pluridiszciplináris, moduláris, integrált (transzdiszciplináris) tartalomszervezés)**
   a) A tartalom helye a modern curriculum felfogásában
   b) A tartalom elrendezésének módjai: tantárgyi, intradiszciplináris, interdiszciplináris, moduláris, pluridiszciplináris, ezek alkalmazása az óvodai oktatásban
   c) Transzdiszciplinaritás és a kompetenciaalapú curriculum
8. **Tantervi dokumentumok: tanterv, óvodai program, didaktikai tervezés és segédanyagok (útmutatók, gyűjtemények)**
   a) Az óvodai dokumentumok elemzése és gyakorlati alkalmazása
9. **Az óvodai tantervi reform elméleti és gyakorlati vonatkozásai**

A nevelési tevékenység tervezése

10. **Elméletek, a tervezés szerepe, a tervezés szintjei, módszertani alternatívák**
    a) A pedagógiai tervezés fogalma. A tervezés szerepe: előrevetítés, irányítás, szervezés, vezetés, szabályozás – önszabályozás, döntés, innováció.
    b) A tervezés szakaszai: a célok meghatározása, tartalom körülhatárolása, optimális stratégia kiválasztása, értékelési kritériumok és eszközök meghatározása.

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

c) A pedagógiai tervezés szintjei, megvalósítási módjai:
   - Ciklikus, éves, féléves, heti, tevékenységi tervek.
   - Műveltségi területre, tevékenysége, témakörre, témára kidolgozott tervek.

d) Egységesség és különlegesség a pedagógiai tervezés során. A nevelési folyamat megtervezésének különböző modelljei.

e) Értékelési szempontok. A tevékenységek önértékelési kritériumai

Az óvodai oktatási tevékenységgel összefüggő kérdések

11. Az óvodai nevelési folyamat: fogalma, szerepe, szerkezete. Az oktatási folyamat elemzése

a) Az oktatási folyamat összetevői: szerkezeti, műveleti és működésbeli összetevők és a közöttük lévő kapcsolatok

b) Az óvodai oktatási folyamat: fogalom-meghatározás, funkciók, szerkezet. Általános jellemzők (Óvónő-gyermek kapcsolat, formatív és informatív oldal összefüggése, szabályozás és önszabályozás). Az óvodai oktatás rendszerelméleti és kommunikációs modellje

c) Az oktatási folyamat formális-nonformális-informális oldalának összefüggései

d) Az oktatási folyamat normativitása. A didaktikai alapelvek rendszere. Ezek megalapozása és jelentősége az óvodai oktatásban, gyakorlati alkalmazások

12. Az iskolai tanulás: folyamata és az óvodásokra jellemző sajátosságai. Elméleti alapok és gyakorlati alkalmazások

a) Az iskolai tanulás fogalma. Mechanizmusok és folyamat jelleg

b) Tanuláselméletek, melyek az oktatási modellek alapját képezik

c) A tanulás formái és típusai

d) A tanulási folyamat szakaszai

13. Tanítás: fogalma, tanuláselméleteken alapuló tanítási formák. Hatékonyság a tanítási folyamatban

a) Az óvodai tanítás jellegzetességei

b) Hatékonyság az óvodai oktatásban

14. Stratégiák, módszerek (osztályozás és kategóriák, alternatív irányzatok, alkalmazások), a tanulás megszervezésének módozatai (frontális, csoportos, egyéni)

a) Fogalom-meghatározás: metodológia, technológia, stratégia, módszer, eljárás, eszköz, a köztük lévő viszonyok. A didaktikai stratégiák integráló szerepe

b) Az oktatási módszerek rendszere. Osztályozás, a főbb módszerkategóriák jellegzetességei. Az óvodai oktatás sajátos módszerei

c) Az oktatási módszerek leírása. Hatékony, kreatív és aktivizáló alkalmazási lehetőségek

d) Didaktikai eszközök: szerepük, funkcióik, fejlesztő értékük

e) A számítógépes oktatás – az oktatástechnológia tökéletesítése

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

15. Értékelés – a didaktikai folyamat része: alapfogalmak, tevékenységek, magatartás, új tendenciák: kompetenciákra alapuló értékelés; az értékelés korlátai: okok és következmények

a) Az értékelés fogalmának elemzése és meghatározása. Mérés – becslés – döntés. Az értékelés integrálása az óvodai nevelő tevékenységekbe.
b) Az értékelés funkciói: informálás, motiválás, ellenőrzés, diagnózis, szelekciós, bizonyítvány, előrejelző, szabályozó-önszabályozó, különös tekintettel az óvodai oktatásra
c) Az óvodás gyermek fejlődése és eredményei értékelésének formái és típusai
d) Az óvodás gyermek fejlődése és eredményei értékelésének módszerei és technikái
e) Az óvodai értékelést gátló tényezők. Okok és következmények. Javítási lehetőségek
f) Az óvodai értékelési próbák megtervezésének, kidolgozásának, alkalmazásának és értelmezésének módszertana

16. Tanulásszervezés és az óvodai csoport menedzsmentje

a) Alapfogalmak: menedzsment, leadership, a nevelési folyamat szervezése és irányítása, az óvodai csoport irányítása, az óvodai intézmény menedzselése, menedzselési ciklus, konfliktusok, asszertív magatartás
b) Nevelési kapcsolatok és interakciók az óvodán

Pedagógiai kommunikáció

17. Pedagógiai kommunikáció. Szerkezet, mechanizmusok, formák, stílusok, hatékonyság. Alkalmazások

a) Kommunikáció fogalma, szerkezete, funkciói és eredményességének feltételei
b) Az óvodai oktatásra jellemző didaktikai kommunikáció sajátosságai
c) Az óvodai oktatásra jellemző nevelési ráhatás jellegzetességei
d) A gyermek személyisége és a társas életbe való bekapcsolódása: a csoportbeli magatartás
e) Interperszonális kommunikáció
f) Az óvoda nevelő légköre

18. Az óvodai tevékenységek szervezési módjai és formái

a) A játék – az óvodás gyermek legfőbb tevékenysége, a gyermek fejlesztésének alapvető módszere és eszköze
b) Játék – tipológia, szerkezet, funkcionalitás, jellegzetességek
c) Játék – tanulás – alkotás kapcsolata, az óvodai élet tevékenységei és szervezési formái (közös tevékenységek, szabadon választott tevékenységek)
d) Differenciálás és egyéniesítés a játék és a választott tevékenységek keretén belül

Az óvodai nevelés szerepe az iskolai kudarc megelőzésében

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

19. Siker és kudarc az óvodáskorban. Az iskolai beilleszkedési kudarc megelőzésének lehetőségei.

a) Alapfogalmak
b) Az I. osztályba való beilleszkedési kudarc megelőzésének stratégiái

20. Nevelési tanácsadás az óvodában, sajátosságai és szerepe a pályaválasztási tanácsadásra való felkészítésben.

a) Az óvodai nevelési tanácsadás sajátosságai
b) A családdal való kapcsolattartás az óvodások iskolára való felkészítésében

A pedagógusok szakmai státusza

21. Státusz – szerep – kompetencia profil, folyamatos továbbképzés, értékelés és önértékelés

a) A tanító személyiségstruktúrája: alapszemélyiség, pszichopedagógiai mező, pszichopedagógiai meggyőződések, nevelési stílus
b) A pedagógus státusza, szerepköre: tervezés, szervezés, ellenőrzés, irányítás, értékelés, monitorizálás, tanácsadás, döntés
c) A pedagógusok szelektálása és képzése
d) Didaktikai karrier Romániában – az óvodapedagógus és a társadalmi-nevelési realitás
e) Pedagógiai deontológia

22. Pedagógiai kutatás az óvodában

a) A pedagógiai kutatás módszertana és alkalmazása az óvodai oktatásban
b) Kutatási területek

23. Erkölcsi és vallásos nevelés az óvodában, az óvodai nevelés sajátos területei

a) A morális nevelés indoklása: szubjektív (pszichológiai), objektív (axiológiai, normatív) érvek
b) Erkölcsi nevelés és a szociális intézmények közötti összefüggések
c) Erkölcsi nyelvezet: pszichopedagógiai jellegzetességek, oktatói-nevelői vonatkozások
d) Erkölcsi magatartás: meghatározás, kifejezési formák, jellemzők
e) Erkölcsi önnevelés, mint az erkölcsi nevelés szerves része: jellemzők, formák, források, strukturális és funkcionális összetevők
f) Erkölcsi nevelés céljai, stratégiái és értékelési formái

24. Kreativitás, innováció és nevelés az európai projektek kontextusában.

a) Kreativitás – fogalma, magyarázó modellek
b) Az óvodások kreativitása fejlesztésének speciális technikái

Javasolt könyvészet:

- Antal Sándor, Péter Lilla (2009): Curriculumelmélet. BBTE Távoktatási Központ, Kolozsvár
- Atkinson, R., Hilgard, E. (2006): *Pszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest
- Bakk-Miklósi Kinga (2010): *Neveléslélektan*. Ábel Kiadó, Kolozsvár.

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

- Barabási Tünde (2008): *Kommunikáció és tanulásszervezés az iskolában*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
- Barabási Tünde (2008, 2016): *Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek.* Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
- Barabási Tünde (2012): *Óvodakezdéstől iskolába lépésig*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
- Birta Székely Noémi, Fóris Ferenczi Rita (szerk., 2007): *Pedagógiai kézikönyv*. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Carver, Ch., Sheier, M. (2006): *Személyiségpszichológia,* Osiris Kiadó, Budapest
- Cole, M., Cole, S. (2004): *Fejlődéslélektan.* Osiris Kiadó, Budapest
- Csíkszentmihályi Mihály (2008): *Kreativitás – A flow és a felfedezés, avagy a találékonyság pszichológiája.* Akadémia, Budapest.
- Dósa Zoltán, Péter Lilla (2010): *A pedagógiai kutatás alapjai.* Egyetemi Kiadó, Kolozsvár
- Falus Iván (2004) (szerk.): *Didaktika*. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Fodor László (2005): *Általános és iskolai pedagógia*. Stúdium Kiadó, Kolozsvár.
- Fóris Ferenczi Rita (2008): *A tervezéstől az értékelésig. Tanterv- és értékeléselmélet.* Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Knausz Imre (2011): *A tanítás mestersége*. https://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva (2006): *Pszichológia pedagógusoknak.* Osiris Kiadó, Budapest
- Péter Lilla (2009): *Bevezetés a pedagógiába.* Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
- Péter Lilla (2013): Tantervelméleti alapfogalmak. In. Ambrus Á, Péter L, Stark G. (szerk): *Gyakorlatközelben. Te mit választanál? Választható tantárgyak az elemi osztályokban.* Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Péter Lilla (2oo8): *Neveleselméleti alapkérdések*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
- Stark Gabriella (2010): *Óvodapedagógia és játékmódszertan.* Státus Kiadó. Csíkszereda.
- Stark Gabriella (2013): *Tantervelméleti alapismeretek*. Státus Kiadó, Csíkszereda.
- Tóth László (2oo7): *Pszichológia a tanításban.* Pedellus Tankonyvkiadó, Debrecen.
- Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva (2005): *Neveléslélektan.* Osiris Kiadó, Budapest

II. Limba şi literatura română, metodica predării limbii române în grădiniţă

1. Specificul activităţilor de educare a limbajului
2. Perspectiva interdisciplinară a învăţământului preşcolar
3. Metodica activităţilor de educare a limbajului

3.1. Jocul. Formă de activitate ludică în grădiniţă

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

3.1.a. Jocul didactic
3.1.b. Structura jocurilor didactice
3.1.c. Jocurile didactice interdisciplinare
3.2. Memorizarea
3.2.1. Memorizare – activitate de predare – învăţare
3.2.2. Memorizarea – activitate de fixare
3.2.3. Memorizarea – activitate de verificare
3.3. Povestirea
3.3.1. Povestirile educatoarei
3.3.2. Povestirile copiilor
3.4. Lectura după imagini
3.5. Convorbirea

Bibliografie:

Pintilie, Mariana, Metode moderne de învăţare – evaluare, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca, 2002
Tótharsányi, Sándor, Metodica predării limbii române în grădiniţele şi la clasele primare din unităţile şcolare cu predare în limba maghiară, îndrumător practic,
Mitu, Florica, Jocuri didactice integrate pentru învăţământul preşcolar, Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2005
Mitu, Florica, Ghid pentru proiecte tematice, Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2005

III. Az óvodai anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

I. Az óvodai anyanyelvi tantárgypedagógia fogalma. Az óvodai anyanyelvi nevelés alapelvei, céljai, feladatai

II. Nyelvi-kommunikációs fejlődés, az olvasás és írás alapozása a koragyermekkori nevelés curriculumában

III. A kommunikációs képességek fejlesztése

Az óvodáskorú gyermek beszédének jellemzői

Beszédfejlesztés a szókincs, a mondat és a szöveg szintjén.

Beszédművelés (beszédlégzés, helyes hangejtés, artikuláció, hangsúly, beszéddallam, metakommunikációs eszközök)

A kommunikációs képességeket fejlesztő anyanyelvi játékok

IV. Az olvasás és írás alapozása óvodában

A nyelvi tudatosság fejlesztése

A beszédhanghallás szerepe az olvasás és írás alapozásában

V. Az óvodai irodalmi nevelés

A gyermek és irodalom kapcsolata. Az életkori sajátosságoknak megfelelő irodalmi alkotások kiválasztása.

Mesehallgatás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei

Vershallgatás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei

V. Tervezés, szervezés, értékelés az anyanyelvi nevelés tevékenységein

Kalendarisztikus tervek, tematikus tervek, tevékenységi tervezetek

Kötött és szabad foglalkozások, játékok

Az értékelés formái, szerepe és funkciója

VIII. Az interdiszciplinaritás és integrált nevelés elve az óvodai anyanyelvi nevelésben.

Komplex és integrált óvodai tevékenységek tervezése és szervezése (

Gyermekirodalom, nyelvi ismeretek (a gyermekirodalmi és nyelvi tematika bármely eleme **didaktikai kontextusba ágyazottan** szerepelhet a tételben**).**

A népi gyermeklíra: mondókák, mondókatípusok, játékversek, kiszámolók.

A népi gyermekjáték.

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

A népmese és a népmonda. Népköltészeti gyűjtések: Arany László, Illyés Gyula gyűjtemenyei.

Benedek Elek meséi.

A műköltészeti mese (pl. Berg Judit, Döbrentey Ildikó, Kányádi Sándor, Lázár Ervin, Máté Angi, Zágoni Balázs meséi)

A gyermeklíra: Gyulai Pál/Pósa Lajos, Weöres Sándor, Nemes Nagy Ágnes, József Attila, Szabó Lőrinc, Tamkó Sirató Károly, Zelk Zoltán gyermekversei

Balázs Imre József, Fekete Vince, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Lackfi János, László Noémi, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina gyermekversei

(A nevek csak a példa kedvéért soroltattak fel.)

Magyar nyelv (nyelvi simeretek):

I. Általános ismeretek a nyelvről:

II.Hangtani ismeretek. Magánhangzók, mássalhangzók, magánhangzótörvények, mássalhangzótörvények.

III. A magyar helyesírás alapelvei

IV. Szókészlettani ismeretek

V. Jelentéstani ismeretek

VI. Szófajtani ismeretek

VI. Mondattani és szövegtani ismeretek

Ajánlott irodalom:

1. Bárdos József (2013): A modern gyermekköltészet keretei. http://folyoiratok.ofi.hu/konyv-es-neveles/a-modern-magyar-gyermekkolteszet-keretei

2. Dankó Ervinné (2004): Anyanyelvi nevelés az óvodában. Okker Kiadó, Budapest

3. Dankó Ervinné (2000): Irodalmi nevelés az óvodában. Okker Kiadó, Budapest

4. Dobszay Ambrus: A magyar gyermekvers – klasszikusok és maiak. http://epa.oszk.hu/01200/01245/00008/cikk1.html

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

5. Fonay Tiborné-Kissné Takács Erika-Sütőné Karsa Tímea 2006: *Anyanyelvi képességek. Az óvodáskorú gyermekek megismerésének és fejlesztésének rendszere és eszköztára.* Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen.

6. Gósy Mária (1994): *Beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése óvodásokna*k. Nikol Kiadó, Budapest

7. Kuhn Gabriella 2003: *A beszédészlelés fejlesztése óvodásoknál és kisiskolásoknál.* ELTE PPK Tanárképzési és -továbbképzési Központ, Budapest

8. Sugárné Kádár Júlia (1985, 1987): Beszéd és kommunikáció az óvodás- és kisiskolás korban. Akadémiai Kiadó, Budapest

9. Szántó Bíborka (2018): *Az óvodai és elemi tagozatos anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája.* Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár

Gyermekirodalmi antológiák, kötetek

Benedek Elek meséskönyvei

Népmesegyűjtemények (Illyés Gyula, Arany László stb.)

Banyó Péter - Csányi Dóra - Edinger Katalin - Kovács Eszter: *Friss tinta! - Mai gyerekversek*

Ferenczes István - Fekete Vince: *Tündérkert. Erdélyi magyar költők gyermekversei*

Lackfi János & Vörös István (2009). *Apám kakasa.*

Lackfi János (szerk.): *Aranysityak - Friss gyerekversek*

Makkai Kinga (szerk.): *Ragyog a mindenség. Erdélyi gyermekvers-antológia*

Lovász Andrea: *Gyermekirodalmi lexikon I-II.*

Balázs Imre József: *Hanna hinta, Blanka birodalma*

Lackfi János: *Részeg elefánt*

Szabó T. Anna: *Tatok-tatok*

Tóth Krisztina: *A londoni mackók*

Győri Hanna – Kovács Eszter (szerk.): *A kalóz nagypapa.* Budapest, 2013, Pozsonyi Pagony.

Lovász Andrea (szerk.): Érik a nyár. Budapest, 2013, Cerkabella.

Lovász Andrea (szerk.): Elfelejtett lények boltja. Budapest, 2013, Cerkabella.

Lovász Andrea (szerk.): Tejbegríz. Budapest, 2013, Cerkabella.

Berg Judit: Panka és Csiribí sorozat – Micsoda idő, Tündérnaptár srb.

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

Lackfi János: Domboninneni mesék stb.

Zágoni Balázs: Barni-mesék

Lovász Andrea (szerk.): Navigátor I-II. Budapest, 2011, Cerkabella.

stb.

Nyelvi ismeretek: Adamikné Jászó Anna (2007): *A magyar nyelv könyve.* Flaccus Kiadó, Budapest

IV. Az óvodai nevelési tevékenységek módszertana

1. Az óvodai nevelés célrendszere

- Az óvodai oktató-nevelő tevékenységek célja
- Az óvodai nevelési célok sajátos funkciói
- A nevelési célok osztályozása: általános fejlesztési követelmények, részletes fejlesztési követelmények, műveletesített célkitűzések
- A játékok és szabadon választott tevékenységek céljai és sajátosságai

2. Az óvodai nevelési tevékenység sajátos tartalmai

- Tartalmi-tapasztalati területek: nyelv és kommunikáció, tudományok, ember és társadalom, pszichomotoros, esztétika és kreativitás
- A tapasztalati területek sajátos céljai
- A célok műveletesítése
- Tapasztalati terület szerinti vagy integrált területekre vonatkozó alkalmazások a tartalmi elemek mentén
- A gyermek fejlődési területei és a tapasztalati területek korrelációja
- A tevékenységek szervezési formái és módjai; tapasztalati terület szerint, integrált és szabadon választott tevékenységek

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

- Tartalmi területek szerinti stratégiák. A célok – tartalom – didaktikai stratégiák – módszerek, eljárások – eszközök – értékelés összefüggései; A nevelési tevékenység differenciálása, személyivé tétele
- A testi-lelki fejlődés értékelésének kritériumai, támpontjai

3. Az óvodai tevékenységek sajátos szervezési formái és módjai

- A tevékenység - az óvodai nevelési célok megvalósításának sajátos formája
- Az irányított, kötelező tevékenységek (jellemzők, követelmények)
- Játékok és szabadon választott tevékenységek: jellemzők, az irányított és szabad megnyilvánulások arányának fejlődése

4. Csoportszervezési módok tanulási tevékenységek esetén

- A csoportszervezés pszicho-pedagógiai és ergonómiai követelményei
- A gyermekcsoport szervezése a mindennapi tevékenységek során (frontális, kiscsoportos, pár-, egyéni)
- A csoportszoba berendezésének lehetőségei (kör, félkör, osztályterem-jelleg)
- A heterogén életkorú csoportok szervezése

5. Az óvodai nevelési környezet kialakítása

- A gyermek, csoport, körülvevő környezet kapcsolata (tanulási, játék, pihenés kapcsolatrendszerben)
- A nevelési tér szervezésének elméletei és gyakorlata
- A óvodai nevelési környezet jellemzői
- Az óvodai pszicho-relacionális környezet (Személyes viszonyok az óvodában)

6. Játék az óvodában

- Főbb óvodai játéktípusok (szerep-, didaktikai - , építő -, mozgásos -, dalosjáték)
- Az óvodai játékok eszköztára (játékszerek, természetes anyagok, saját készítésű eszközök)
- Az óvodai játékok lebonyolításának sajátosságai; alkalmazások tapasztalati területek szerinti tevékenységeken, szabad tevékenységeken és személyes fejlődést célzó tevékenységeken

7. Az óvodai nevelési tevékenység tervezésének, szervezésének, kivitelezésének és értékelésének sajátosságai

- Az óvodai oktató-nevelő tevékenység tanulási célkitűzései
- A tartalmak bemutatása tapasztalati területenként
- Az óvodai oktatás stratégiái, módszerei, eszközei és szervezési formái tevékenységtípusonként
- A tevékenység tervezése: alternatív modellek (éves, féléves, heti, napi tervezés) területenként vagy integráltan
- A tanultak értékelése (jó gyakorlatok, a fejlődés mutatói)

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

8. A gyermek felkészítése az iskolai tevékenységekbe való optimális beilleszkedésre

- Az iskolaérettség fogalma; meghatározás, integráló szemléletmód (a gyermek felkészítése, az iskola felkészültsége, a család felkészítése)
- Az érettség területei: egészség és fizikai fejlettség; szocio-emocionális fejlettség; tanulási motiváció; nyelvi fejlettség és a kommunikációs képesség; kognitív fejlettség és általános tudásszint; tanulás szempontjából fontos motrikus készségek)
- Az iskolaérettségi sztenderd variabilitása – egyéni fejlődési ritmus, nevelési különbözőség, szocio-kulturális környezet, esetleges fogyatékosságok, stb.
- Az iskola – a gyermeki szükségletek megismerése és megfelelő feltételek biztosítása ezek kielégítésére
- A család – szerepe a gyermek szocio-emocionális fejlődésében

9. Az alternatív irányzatok formatív értékeinek érvényesítése az óvodai nevelésben

- A fontosabb alternatív irányzatok bemutatása: Waldorf, Montessori, Freinet, Jena-terv, Step by step
- Az alternatív irányzatok munkatechnikái; alkalmazási lehetőségek hagyományos keretek között

10. A helyi közösség bevonásának lehetőségei a nevelési folyamat támogatásába

- Az óvoda- család- helyi közösség kapcsolata
- A partnerség, mint a közös tevékenység alapja; szemléleti és cselekvési egység a gyermek érdekében
- Élő partneri kapcsolatok és közös tanulási tevékenységek, a nevelési környezet optimalizálására irányuló cselekvések, együttműködési projektek, közös döntéshozatal, stb.
- Együttműködési stratégiák
- Programok, gyakorlatok, amelyeket az óvoda használhat a helyi közösség bevonásának céljával (pl. a szülői képességek fejlesztése, kommunikáció javítása, önkéntesség fejlesztése, stb.)

11. A sajátos nevelési igényű gyermekek problémaköre

- Az SNI-s gyermek fogalmának meghatározása (tehetséges és hátrányos helyzetű gyerekek)
- A tehetséges gyermek: azonosítás, jellemzők, esetlegesen felmerülő osztálytermi problémák, differenciáló, individualizált nevelés
- Tanulási zavaros gyermek: fogalom-meghatározás, azonosítási kritériumok, jellemzők, zavar-típusok, differenciált fejlesztés
- Hiperaktív gyermek: azonosítás, a nevelési lehetőségek
- Érzékszervi fogyatékosság: siketség, vakság, motrikus-, értelmi zavarok és általános jellemzőik

Facultatea de Psihologie si Ştiinţe ale Educaţiei
Str. Sindicatelor nr. 7
Cluj-Napoca, RO-400029
Tel.: 0264-40.53.37
Fax: 0264-59.05.59
www.psiedu.ubbcluj.ro

- Az inkluzív iskola – a fogyatékkal élő vagy hátrányos helyzetű gyerekek integrálása a tömegoktatásba

12. Az óvodások kreativitásának fejlesztése az óvodai nevelésben

- A kreativitást befolyásoló személyiségi tényezők: értelmi, sajátos képességek, non-intellektuális és nem-képességbeli tényezők
- Olyan személyiségvonások, amelyek gátolják a kreativitást
- A kreatív potenciál fogalma
- Az óvodáskori kreativitás sajátosságai: viselkedés, koraérettség, kiemelkedő képességek
- Az óvodások kreativitásának serkentése: célok, módszerek, értékelési eszközök

Javasolt szakirodalom:

- Bakk-Miklósi Kinga (2010): *Neveléslélektan.* Ábel Kiadó, Kolozsvár, 106-118; 159-176.
- Barabási Tünde (2011): *Óvodakezdéstől iskolába lépésig*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
- Barabási Tünde, Stark Gabriella (2016): *Óvodamódszertani alapismeretek.* Második, átdolgozott kiadás. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár
- Barabási Tünde, Stark Gabriella (2016, 2017): *Óvodamódszertani alapismeretek.* Egyetemi Kiadó, Kolozsvár
- Birta-Székely Noémi, Demény Piroska, Stark Gabriella (2017): *Kezdő óvónők kézikönyve. Az elmélettől a gyakorlati megvalósulásig.* Ábel Kiadó, Kolozsvár
- Bodoni Ágnes (2012): *Reformpedagógia*. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Kádár Annamária, Bodoni Ágnes (2010): *Az óvodás és kisiskoláskor játékai elméleti és módszertani megközelítésben.* Ábel Kiadó, Kolozsvár.
- Kovács György, Bakosi Éva (1995): *Játék az óvodában*. Debrecen.
- Mérei Ferenc, V. Binét Ágnes (2006): Gyermeklélektan. Medicina Kiadó, Budapest.
- Ministerul Educaţiei Naţionale (2019): *A koragyermekkori nevelés curriculuma* (Curriculum pentru educaţie timpurie)
- Stark Gabriella (2010): *Óvodapedagógia és játékmódszertan*. Státus kiadó, Csíkszereda.
- Stark Gabriella (2011): *Óvodai tevékenységek módszertana*, Ábel Kiadó, Kolozsvár.